

ALMILA

haziran-temmuz

1 ytl

iki aylık sosyo-politik kültür ve edebiyat dergisi yıl: iki sayı: yedi asya, afrika, avrupa ülkeleri için bir yıl, amerika için bir buçuk yıl

mülakat

yavuz bülent bâkiler:
"türkçe düşün, türkçe konuş,
türkçe sev;
umudun türkçe olsun"

mülakat

ahmed turan alkan:
"osmanlı türkçesi'nden istifade etmeyi
düşünmemek eblehliktir,
sırt çevirmekse cehalet"

mülakat

necati şaşmaz:
"bütün insanlar gibi gençliğin de
hazret-i peygamber'e benzemeye
çalışması gerektiği, benim imanımdır"

**bir nesil özlüyorum
doğru olsun, yatıkları**

**dosya:
gençliğin "timsal" sorunu**

1 3063529

KÜLTÜR TARİH BİLİNÇ

Kendi tarihini bilen Türk gençliğinin, devasa meseleler karşısında bulunduğunu bilinci ile analarımızın ve atalarımızın oldukları gibi yüksek kültürde ve yüksek fazilette dünya birinciliğini tutacağına inancımız tamdır.

Çanakkale’de savaşan Asım’ın nesliydi. Canları pahasına namusunu çiğnetmedi bu nesil. Mukaddes bir çağrıya koşmuşlardı. Çanakkale’de, Sakarya’da, Dumlupınar’da destan yazan, bu mübarek vatani, gururu, haysiyeti ve istiklâli bizlere bırakan kahramanlardı; devler ülkesinin kahramanlarıydı bu insanlar. Türk’ün gururu, haysiyeti yepyeni bir devlet kurdurmuştu.

Sonra aradan yıllar geçti. Gelen nesiller yollarının çetin, yüklerinin dağlar kadar büyük olduğunu unuttular... Zor bir coğrafyada yaşadıklarımızı ve yaşadığımızı unuttuk. Kendi kültürüne yabancılaşmış, başka bir kültürü de sindirememiş aydınlar yetiştirdik.

Türk Milleti yerine “Türkiyelilik” konuşulur, tartışılır oldu. Lozan’ın tartışılması entelektüel olmanın bir gereği oldu. Demokrasi şemsiyesine sığınarak Cumhuriyet’e saldırıda bulunmak, Avrupa normlarına, evrensel değerlere sahip çıkmak oldu.

* Prof. Dr./Gazi Üniversitesi

Yakın tarihini unutan insanımız, muhtelif yerlerde yapılan arkeolojik kazılarda bulunanlara istinaden MÖ 300’lü 500’lü yıllara kadar giden Anadolu’nun tarihiyle ilgilendiler ve elde edilen bulguları hemencecik kendi tarihimize telif ediverdiler.

Yapılan bir kazıda bulunan bir iskeletin Türkler için yeni bir tarih sayfası açacağı, bunun Türklerin Anadolu halkı ile kaynaştığının ve Anadolu halkının Türkleştiğinin bir belgesi olduğu vurgulanırken bu olayın aynı zamanda Türklerin de Anadolulaştığı, Orta Asya’daki Türklerden farklı oldukları kolaylıkla söyleniverdi. Yaşanılan coğrafyaya bağlı olarak farklılaşmaların olması tabiidir. Ancak bir kültürün tarihi kökenlerinin bir yerlerde birleşmesi, aynileşmesi de tabiidir. Çocuğuna “Tuvana”, “Melisa”, “Lara” gibi isimler koymak önemli bir meziyet gibi karşımıza çıkarken birçok ismin/kelimenin tarihi kökenlerine inerek bunların da eski Anadolu medeniyetleriyle kolaylıkla izah edildiğine şahit olduk. Bir yerde kullanılan Hapa isminin Hitit yazıtlarında Hepatu olarak geçen bir tanrıçadan geldiği yazıldı, çizildi. (Halbuki bu isim, Habibe’den bozma bir isim olarak Hapa veya Habba olarak Hatice-Hatça; Ayşe-Eşe gibi Anadolu’da kullanılan bir isim olmalıdır.)

Türkistan’dan Viyana kapılarına kadar ardında çil çil kubbeler serpererek ilerleyen, dünya hakimi devletler kuran, göz kamaştırıcı bir medeniyeti var eden bir millet olduğumuz unutuldu. 1000 yıldır Anadolu’da yaşadığımız, Anatolia’yı Anadolu, Sangaryos’u Sakarya yaptığımızı hatırdan çıkardık. Öyle ki, Eğin, Bayat,

Karacaören, Kınık ilahir yer isimlerimiz de Asur, Bizans, Firig gibi ölü devlet ve medeniyetlere bağlanırsa şaşırılmayacağız.

Gökçeada’ya büyük üniversitemizin birinden gelen tarih ve arkeoloji profesörü, orada bulunan bir harabe hakkında öğrencilerine bilgi verirken havuz gibi bir çıkıntının ne olabileceği kendisine sorulunca “sanırım şarap kanalları, burada muhakkak şarap imal ediyorlardı” diyor. Tam o sırada orda bulunan bir köylü hanım atılarak “Ne şarabı ? Bunlar zeytinyağı kanalları yahu ! İşte şurada ezilir, burada süzülür, tam burada da toplanırdı!” demiş. Yaşadığımız coğrafyaya, bu coğrafyadaki yakın tarihimize ne kadar yabancılaşmıştık. (!)

Bir yazarımız “Atatürk’ün söktüğü ağacın neredeyse kökleri yoktu” diye başlıyor sözlerine. “Herhangi bir dilde, Divan edebiyatındaki şiirler kadar entelektüel içerikten ve derinlikten yoksun bir şiirler koleksiyonu bulmak zordur.” diye devam ediyor. Türklerin dünyanın ortak kültür sofrasına hiç oturmadıkları tezini ileri

süren yazar acaba bir tane divan şiiri biliyor mu diye düşünüyoruz.

Oysa Atatürk bir konuşmasında, “Asıl uğraşmaya mecbur olduğumuz şey, analarımızın ve atalarımızın oldukları gibi yüksek kültürde ve yüksek fazilette dünya birinciliğini tutmaktır.” diyordu. Aklarımızın ve atalarımızın oldukları gibi yüksek kültürde ve yüksek fazilette dünyada ilk sırayı almamızın asıl bir amacı olmalıydı. Sanırım bu amacı anlayamadık. Burada ifade edilen yüksek kültür ve fazilet sözünden kastedilenin beynelmilel bir kültür olmayıp tarihinden güç ve destek alarak vücuda getirilen milli kültür olduğunu anlayamadık herhal. Nereden nereye geldiğimizi daha iyi anlayabilmek için de bu amacın anlaşılması gerekiyor.

Yıkılan Osmanlı’yı iyi tahlil etmeliyiz. Viyana’da kaybeden (1683) Osmanlı tekrar kendine gelemedi. Lakin bu yenilgi yıkılışın değil daha çok bir farkına varışın başlangıcı sayılmalıydı. Öyle olmadı. Osmanlı münevverinde görülen ilk tereddütler,

kendi dünyasına olan inancındaki zaafılar daha sonra paniğe döndü, ihanetlere kadar vardı. Neticede kendi dünyamızdan koparıldık ama bir başka dünyanın da adamı olamadık. Tarihini bilmeyen, kültürüne yabancı ve küçümseyen Osmanlı aydını, tarihine ve kültürüne adeta düşman kesildi; bir kişilik ve kimlik sorunu olduğunu düşündü.

“Ve devlet yıkıldı.”

Bu gerçeği bilen Atatürk bir konuşmasında: “Kültür bir milletin bütün tarihî seyrini gösteren bir harektir. Bugün yaşayan milletler varlıklarını ispat ve devam ettirebilmek için çalışırlar, fakat onların dayanacağı bir esas, kökünü kendisinden alacağı bir kültürleri bulunmazsa, temel sağlam olmaz. Onun içindir ki, tarihlerinde kültür izi bırakmayan milletlerin nihayet yalnız adları kalmıştır.” demek suretiyle Osmanlı’nın yıkılış gerçeğini ve tarih-kültür ilişkisini dile getirmiştir.

Cumhuriyet’in ilanından sonra Atatürk’ün yaptığı çalışmalar, İstiklâl Savaşı’nın kültür alanında devamından başka bir şey değildir. Milli istiklâli sağladıktan sonra Atatürk’ün temel amacı, Türkiye’yi her bakımdan çağdaş medeniyetin bir ortağı ve bir parçası haline getirmek ve böylece zaman içinde Türkiye’nin tam bağımsız kalmasını sağlamaktır. Dolayısıyla çağdaşlaşmak da Atatürk için bir amaç değil, Türkiye Cumhuriyeti’nin ilelebet yaşaması için bir araçtır. Asıl önemli olan devletin bağımsızlığını sonsuza kadar sürdürmek, halkın huzur, refah ve mutluluğunu sağlamaktır.

Kurduğumuz Cumhuriyet’in ilelebet payidar kalabilmesi için çağdaşlaşmamız gerekiyordu. Çağdaşlaşacaktık; kendi kültürümüze dayanarak, kendi benliğimizi kaybetmeden çağdaşlaşacaktık.

“Dünyanın bize hürmet göstermesini istiyorsak, evvela bizim kendi benliğimize ve milliyetimize bu hürmeti hissen, fikren, fiilen bütün ef’al ve harekâtımızla gösterelim. Bilelim ki, milli benliğini bulamayan milletler başka milletlerin şikarıdır (avdır).” demek suretiyle milli kültüre yönelik tehditlere de dikkat çeken Atatürk, medeniyete giden yolda milli kültür ve milli benliğin muhafazasını elzem

görmektedir. Bu gerçek ve gerekçe her millet ve toplum için geçerlidir. Henüz ortada bir Amerikan milleti olmadığı halde George Washington (19 Eylül 1796 tarihinde) şunları ifade etmiş: “Belirli bir millete sevdâ ile bağlanmaktan kaçınınız. Başka bir ülkeye nefret veya sevgi duyguları beslemeyi adet edinen milletler köleleşirler, kendi görev ve çıkarlarını unuturlar. Böyle milletler çoğu zaman barıştan, bazen de özgürlükten yoksun duruma düşerler...”

Misâk-ı Milli’yi de Türk Milleti’nin yaşadığı coğrafyada bağımsız yaşamak arzusunun belirlemiş olduğu malumdur. Bu sebeptendir ki, Atatürk, Türk istiklâlini ve Türk Cumhuriyeti’ni, ilelebed muhafaza ve müdâfaa etmeyi Türk gençliğinin birinci vazifesi olarak telâkki etmekte; mevcudiyetinin ve istikbâlinin yegâne temeli olarak da yine Cumhuriyeti göstermektedir. Cumhuriyet’in temelinin yüksek Türk kültürü olduğunu Atatürk, Türk istikbâlinin evlâdına seslenirken namûsâit şartlarda yine mücâdele mecburiyetinde kalırsa vazifesinin, yine Türk istiklâl ve Cumhuriyeti’ni kurtarmak olduğunu tekrar eder. Anlaşılacağı gibi Atatürk’ün Türkiye Cumhuriyeti Devleti kurulduktan sonra da üzerinde hassasiyetle durduğu konu şüphesiz “devlet ebet müddet” fikri doğrultusunda milli bağımsızlığın muhafaza ve müdafaası olmuştur. Bu sebeple bugün Cumhuriyet idaresinin dayandığı tarihî gerekçelerin iyi bilinmesi ve milli bilincin diri tutulması lâzımdır.

Atatürk Cumhuriyeti kurduktan sonra “Bugün vasil olduğumuz netice, asırlardan beri çekilen milli musibetlerin intibahı ve bu aziz vatanın her köşesini sulayan kanların bedelidir.” dedikten sonra bu neticeyi Türk gençliğine emanet etmiştir. Cumhuriyet’in emanet edildiği gençliğin bir kimliği olduğu gibi Cumhuriyet’in dayandığı temel de “Yüksek Türk Kültürüdür”..

Ezcümle, Kendi tarihini bilen Türk gençliğinin, devasa meseleler karşısında bulunduğunu bilinci ile analarımızın ve atalarımızın oldukları gibi yüksek kültürde ve yüksek fazilette dünya birinciliğini tutacağına inancımız tamdır.